Ročník 1945. 133

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé

Částka 35. Vydána dne 4. října 1945.

OBSAH:

(76.—78.) **76.** Dekret presidenta republiky o požadování dopravních prostředků po dobu mimořádných hospodářských poměrů. — **77.** Dekret presidenta republiky o některých opatřeních k urychlení nakládky a vykládky zboží v železniční dopravě. — **78.** Dekret presidenta republiky o přechodném finančním zabezpečení hospodářských podniků.

76.

Dekret presidenta republiky ze dne 21. září 1945

o požadování dopravních prostředků po dobu mimořádných hospodářských poměrů.

K návrhu vlády ustanovuji:

§ 1.

(1) Po dobu mimořádných hospodářských poměrů jsou okresní národní výbory oprávněny požadovati dopravní prostředky pro zvlášť důležité účely hospodářské, na př. pro kampaň cukrovarů, pro sklizeň bramborů a pro odvoz uhlí.

(2) Dopravními prostředky se rozumějí koně a jiná tažná zvířata, vozidla pro zvířecí potah, nákladní motorová vozidla a vhodná plavidla (vše i s příslušenstvím).

§ 2.

(1) Každý držitel dopravního prostředku, pokud není podle tohoto dekretu osvobozen, jest povinen svoje dopravní prostředky přihlásiti k soupisu podle vyhlášky vydané o tom okresním národním výborem a na povolání je buď odevzdati k používání v určené době a na stanoveném místě, nebo sám svými dopravními prostředky provésti nebo dáti provésti nařízené odvozy.

(2) Držitelem se rozumí vlastník dopravního prostředku, a není-li dopravní prostředek u něho, osoba, která jej má ve své moci. Povinnosti podléhá i držitel cizí státní příslušnosti.

(3) Sepsány a povolány nebudou dopravní prostředky,

a) jež jsou v držení osob požívajících práva exteritoriality,

b) jež jsou v užívání branné moci a spřátelených armád,

c) patřící státu, státním podnikům a ústavům, svazkům územní samosprávy a podnikatelům poštovních jízd.

§ 3.

(1) Stanoviti všeobecné směrnice pro povolání dopravních prostředků přísluší ministerstvu dopravy v dohodě s ministerstvem vnitra a ministerstvem příslušným se zřetelem na hospodářské poměry a po slyšení Jednotného svazu českých zemědělců. Při tom jest dbáti podle možnosti stejnoměrného zatížení jednotlivých okresů.

(2) Dopravní prostředky budou povolány pro potřebu místních národních výborů, jiných orgánů, osob nebo podniků podle všeobecných směrnic k tomu oprávněných.

(3) Je-li třeba dopravních prostředků pro potřeby branné moci, nutno především vyhověti jejím požadavkům.

§ 4.

(1) Vydání dopravního prostředku, po případě provedení odvozu, uloží se držiteli zpravidla písemně.

(2) Dopravní prostředky třeba poskytnouti i s příslušenstvím, k němuž náleží zejména postroje, sedla, pohonné hmoty a obvyklý výstroj.

(3) Při ukládání tohoto plnění třeba přihlížeti co možná k stejnoměrnému rozvrstvení

v celém okresu nebo jeho části přilehlé k dopravnímu středisku, jakož i k tomu, aby tím nebyl ohrožen chod hospodářství nebo podniku držitele, zejména jde-li o podnik důležitý pro veřejnost.

§ 5.

(1) Převzíti dopravní prostředek přísluší orgánu nebo osobě určené okresním národním výborem. Není-li držitel znám nebo není-li přítomen sám ani zástupce jím zmocněný, převezme se dopravní prostředek v přítomnosti zástupce místního národního výboru.

(2) Dopravní prostředky třeba po zániku potřeby držiteli vrátiti. Nelze-li z jakéhokoli důvodu vrátiti dopravní prostředek, ponechá se prozatím v opatrování místního národního výboru na náklad a nebezpečí dřívějšího držitele.

§ 6.

(1) Okresní národní výbor stanoví na návrh držitele za užívání dopravního prostředku nebo za provedení nařízeného odvozu náhradu v přiměřené výši podle místních poměrů a v mezích platných cenových předpisů.

(2) Práva a povinnosti držitele a osoby, v jejíž prospěch bylo dopravního prostředku použito nebo odvoz proveden, jest posuzovati přiměřeně podle obecného zákoníka občanského.

§ 7.

Rozhodnutí okresního národního výboru podle §§ 1 až 4 jsou konečná a jsou vykonatelná politickou exekucí.

§ 8.

Nejde-li o čin přísněji trestný, bude okresním národním výborem pro přestupek potrestán pokutou do 100.000 K nebo trestem na svobodě do šesti měsíců nebo obojím trestem:

1. kdo na výzvu, učiněnou podle tohoto dekretu nebo předpisů podle něho vydaných, dopravní prostředek nepřihlásí, nebo o něm učiní nesprávné údaje;

2. kdo poruší povinnost odevzdati dopravní prostředek nebo provésti nebo dáti provésti svým dopravním prostředkem nařízený odvoz, jakož i kdo ohrozí nebo zmaří řádné plnění této povinnosti;

3. kdo něco podnikne, co by mohlo znesnadniti nebo ohroziti dosažení účelu tohoto dekretu.

§ 9.

Kde se v tomto dekretu mluví o okresním národním výboru, rozumí se tím i okresní správní komise nebo místní národní výbor, vykonávající působnost okresního národního výboru.

§ 10.

Tento dekret nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Beneš v. r.
Fierlinger v. r.
Nošek v. r.

77.

Dekret presidenta republiky ze dne 21. září 1945

o některých opatřeních k urychlení nakládky a vykládky zboží v železniční dopravě.

K návrhu vlády a po dohodě se Slovenskou národní radou ustanovuji:

§ 1.

Odesilatelé železničních vozových zásilek a jejich zmocněnci jsou povinni naložiti zboží do železničního vozu ihned po jeho přistavení ve lhůtě železnicí pro nakládku pevně stanovené.

§ 2.

Příjemci železničních zásilek a jejich zmocněnci jsou povinni vyložiti železniční nákladní vozy ihned po podání zprávy o příchodu zboží (návěštění) ve lhůtě pro vykládání zboží železnicí pevně stanovené a postarati se — vyjímajíc veřejné přístavy a překladiště — o okamžitý odvoz tohoto zboží z míst sloužících dopravě. Jsou povinni postarati se předem o to, aby se zpráva o příchodu zboží mohla kdykoli doručiti a aby návěštěné zboží se mohlo neprodleně odebrati.

§ 3.

Povinnost nakládky a vykládky (§§ 1 a 2) platí též pro poledni hodiny, pro soboty, neděle i svátky.

§ 4.

Kdo úmyslně nebo z hrubé nedbalosti nesplní povinnost uloženou mu v § 1 nebo v § 2, bude potrestán okresním národním výborem (okresní správní komisí) za přestupek pokutou do 100.000 K a trestem na svobodě do 6 měsíců. Pro případ nedobytnosti pokuty budiž uložen náhradní trest na svobodě podle míry zavinění do 6 měsíců. Vedle toho může býti na návrh železniční správy zařízeno nucené vyložení zboží, po případě jeho odvoz, na nebezpečí a útraty přepravce.

§ 5.

Tento dekret nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr vnitra v dohodě s ministrem dopravy a ministrem ochrany práce a sociální péče.

Dr. Beneš v. r.
Fierlinger v. r.
Nosek v. r. gen. Hasal v. r.
Dr. Šoltész v. r.

78.

Dekret presidenta republiky ze dne 19. září 1945

o přechodném finančním zabezpečení hospodářských podniků.

K návrhu vlády ustanovuji:

§ 1.

(1) Každý podnikatel jest povinen postarati se o opatření peněžních prostředků k udržení provozu svého hospodářského podniku. K této povinnosti náleží také zajištění těchto peněžních prostředků.

(2) Podnikatelem podle odstavce 1 jest osoba fysická či právnická nebo sdružení těchto osob, na jejíž účet se podnik provozuje anebo se má provozovati.

§ 2.

(1) Po dobu jednoho roku od počátku účinnosti tohoto dekretu jsou za účelem opatření peněžních prostředků k udržení provozu hospodářských podniků povinni poskytnouti v mezích svých hospodářských možností potřebné peněžité zápůjčky:

a) společnostem s ručením obmezeným jejich společníci v poměru svých kmenových vkladů;

b) akciovým společnostem, komanditním společnostem na akcie a těžířstvům jejich akcionář či těžař, vlastnící alespoň 25% akciového kapitálu či kuksů;

c) hospodářským podnikům s výjimkou těch, které jsou označeny shora pod písm. b), ta akciová společnost, komanditní společnost na akcie, společnost s ručením obmezeným nebo to těžířstvo nebo společenstvo, které má na podniku alespoň 25%ní účast na kapitálu nebo na zisku.

(2) Ministr financí může povoliti úlevy od povinnosti uvedené v odstavci 1 v dohodě s ministrem, do jehož působnosti podnik patří.

§ 3.

Na plnění povinností uložených v §§ 1 a 2 dozírají orgány určené ministrem financí. Každý, koho tato povinnost postihuje, jest povinen tento dozor umožnit, podporovat a při něm spolupůsobit.

§ 4.

(1) Pokud nelze opatřiti peněžní prostředky k udržení provozu hospodářských podniků podle ustanovení §§ 1 a 2 nebo prostředky k obnovení provozu hospodářských podniků, zmocňuje se ministr financí, aby v dohodě s ministrem, do jehož působnosti podnik patří, převzal státní záruku za úvěry s jejich příslušenstvím, které peněžní ústav či sdružení těchto ústavů poskytne:

a) k opatření peněžních prostředků hospodářským podnikům, jsoucím v národní správě podle dekretu presidenta republiky ze dne 19. května 1945, č. 5 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organisací a ústavů;

b) k opatření peněžních prostředků na výplatu mezd a služebních platů, na nákup surovin a materiálu hospodářským podnikům vůbec;

c) k převedení podniků z válečného hospodářství na hospodářství mírové;

d) podnikům nebo podnikatelům postiženým válkou nebo okupací za účelem uvedení podniků do provozu.

(2) Záruční listiny a doložky vydané podle předcházejícího odstavce jsou osvobozeny od poplatků.

(3) Zaručený úvěr uvolňuje podle potřeby ministr financí.

(4) Podniky požívající zaručeného úvěru podléhají státnímu dozoru, jejž provádějí or-

gány určené ministrem financí, bez újmy dozoru podle jiných platných ustanovení. Nejvyšší účetní kontrolní úřad vykonává v těchto podnicích dozor podle zákona ze dne 20. března 1919, č. 175 Sb., o zřízení a působnosti nejvyššího účetního kontrolního úřadu. Podnikatelé a národní správci jsou povinni dozor umožnit, podporovat a při něm spolupůsobit.

(5) Převezme-li ministr financí podle odstavce 1 záruku za úvěr poskytnutý akciové společnosti, vztahuje se na ni ustanovení čl. XLVIII, odst. 1, věty druhé bankovního zákona ze dne 21. dubna 1932, č. 54 Sb.

§ 5.

Vyjde-li najevo po poskytnutí státní záruky podle § 4, odst. 1, písm. a) až c), že je tu povinnost stanovená v § 2, určí ministr financí v dohodě s ministrem, do jehož působnosti podnik patří, výši této povinnosti. Výměr o tom jest vykonatelný správní exekucí.

§ 6.

Nároky z jakýchkoliv úvěrů poskytnutých peněžními ústavy podnikům jsoucím v národní správě se uspokojí při exekuční vnucené správě a při nucené dražbě ve stejném pořadí jako nároky, uvedené v § 120, č. 4 a § 216, č. 1 exekučního řádu.

§ 7.

Úroková sazba úvěrů, poskytnutých podle §§ 4 a 6, smí včetně všech poplatků, náhrad a odměn činiti nejvýše 5% ročně.

§ 8.

(1) Úvěry sjednané před úvěry zaručenými státem podle § 4, jakož i jejich příslušenství, mohou býti vymáhány a spláceny jen se souhlasem ministra financí. Promlčení pohledávek z takových úvěrů se staví v době ode dne podání žádosti za souhlas ministra financí až do dne udělení tohoto souhlasu.

(2) Toto ustanovení se netýká úvěrů sjednaných počínajíc dnem, kdy obec, ve které podnik jest, byla osvobozena od okupace.

§ 9.

(1) Pokud nejde o čin přísněji trestný nebo o čin trestný soudně, trestá okresní národní výbor pro správní přestupek vězením do jednoho roku nebo pokutou do výše 1,000.000 K nebo oběma těmito tresty zároveň:

a) toho, kdo úmyslně poruší ustanovení §§ 1, 2, 3 a § 4, odst. 4 tohoto dekretu;

b) toho, kdo učiní v žádosti za poskytnutí úvěru k účelům uvedeným v § 4, odst. 1 úmyslně nesprávné údaje, jež jsou rozhodné pro vyřízení věci;

c) dlužníka, který nesplní úmyslně zcela nebo zčásti povinnosti ze státem zaručeného úvěru;

d) dlužníka, který, pokud jde o úvěr poskytnutý podle tohoto dekretu, jedná úmyslně takovým způsobem, aby zmařil nebo zteněil uspokojení věřitelovo;

e) dlužníka, který prostředků, získaných úvěrem podle §§ 2 nebo 4, použije úmyslně k jinému účelu, než pro který byl úvěr určen.

(2) Byly-li skutkové podstaty, uvedené v odstavci 1, založeny toliko z nedbalosti, uloží se trest podle míry zavinění, a to buď vězení do 3 měsíců nebo pokuta do 250.000 K nebo oba tyto tresty zároveň.

(3) Pro případ nedobytnosti pokuty budiž uložen náhradní trest vězení podle míry zavinění v případech odstavce 1 do jednoho roku, v případech odstavce 2 do 3 měsíců vedle trestu vězení po případě již uloženého.

(4) Trestní řízení se provádí ve všech případech na návrh, který podá ministr financí po dohodě s ministrem, do jehož působnosti podnik patří. Návrh může býti do vydání trestního nálezu v I. stolici odvolán. Za právnické osoby odpovídají trestně ti, kdož podle platných předpisů je spravují. Právnické osoby však ručí za pokuty uložené těmto správním orgánům.

§ 10.

Ustanovení §§ 4, 6 a 9 se vztahují též na případy, v nichž byl hospodářským podnikům poskytnut úvěr k udržení provozu počínajíc dnem osvobození od okupace.

§ 11.

Tento dekret nabývá účinnosti dnem vyhlášení a platí v zemích české a Moravskoslezské; provede jej ministr financí v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. **Beneš** v. r.
Fierlinger v. r.
Dr. **Šrobár** v. r.

Cena K 1·—. Administrace: Praha III., Tržiště č. 9. — Telefon 459-41 a 411-95. Účet pošt. spoř. č. 40.664. — Novinová sazba povolena poštovním ředitelstvím v Praze č. 109.704/IIIa 1939. — Dohlédací poštovní úřad Praha 25. Státní tiskárna v Praze.